

Олізаренко В. О.

ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ ТА ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Бюджетний дефіцит і величина державного боргу є найважливішими показниками стану економіки, тому даній проблемі традиційно відводиться велика увага. Бюджетний дефіцит і державний борг тісно взаємопов'язані.

Бюджетний дефіцит – це сума, на яку в даному році видатки бюджету перевищують його доходи. Він відображає певні зміни в національній економіці, у відтворювальному процесі, фіксує результати цих змін.

В економічній науці виділяють декілька концепцій бюджетної політики: перша концепція базується на тому, що бюджет повинен бути щорічно збалансованим, друга концепція базується на тому, що бюджет повинен бути збалансованим на основі економічного циклу, а не за кожен рік, третя концепція пов'язана з ідеєю так званих функціональних фінансів.

Бюджетний дефіцит, відноситься до негативних економічних категорій типу інфляції, кризи, безробіття, банкрутства, які в той же час є невід'ємними елементами ринкової економічної системи.

Важливим джерелом покриття бюджетного дефіциту є державні позики. Визначити наскільки шкідливий той чи інший розмір дефіциту бюджету неможливо без аналізу величини державного боргу.

Нарощення бюджетного дефіциту, коли заборгованість уряду накопичується, приводить в економіці до появи і зростання державного боргу. А його потрібно сплачувати з відсотками.

Державний борг - це сума накопичених в країні за певний період бюджетних дефіцитів за вирахуванням існуючих за цей час позитивних сальдо бюджету.

Розрізняють *внутрішній та зовнішній державний борг*, а також короткостроковий (до 1 року), середньостроковий (від 1 до 5 років) і довгостроковий (понад 5 років).

Внутрішній борг – це борг держави своєму населенню і бізнесу. *Зовнішній державний борг* – це борг іноземним державам, фірмам, організаціям, окремим особам. Зростання внутрішнього боргу менш шкідливе для національної економіки у порівнянні з ростом її зовнішнього боргу.

Зовнішній борг є предметом особливої уваги. Якщо платежі в ньому складають значну частину надходжень від зовнішньоекономічної діяльності країни, то залучати нові позики з-за кордону стає все важчим.

Традиційний шлях - *сплата боргів за рахунок золотовалютних резервів* - для сталих боржників, як правило, виключений, тому що у них ці резерви вичерпані або дуже обмежені.

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що державний бюджет та його дефіцит є важливими питаннями сучасності, що стосуються економічної сторони життя країни. Вони потребують детального обговорення та аналізу.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Баєвої О. І.